

Vlaanderen
is materiaalbewust

RESULTATEN TERREINCONTROLES 2019

TEAM TERREINCONTROLE

SAMEN MAKEN WE
MORGEN MOOIER

OVAM

WWW.OVAM.BE

2019

Team Terreincontrole
publicatiedatum /

DOCUMENTBESCHRIJVING

1 <i>Titel van publicatie:</i>
Resultaten terreincontroles 2019	2 <i>Verantwoordelijke Uitgever:</i>
OVAM
3 <i>Wettelijk Depot nummer:</i>	4 <i>Trefwoorden:</i>
Terreincontrole, controles
5 <i>Samenvatting:</i>	
6 <i>Aantal bladzijden:</i> 12	7 <i>Aantal tabellen en figuren:</i> /
8 <i>Datum publicatie:</i>
2020	9 <i>Prijs*:</i> /
10 <i>Begeleidingsgroep en/of auteur:</i> /	11 <i>Contactpersonen:</i>
12 <i>Andere titels over dit onderwerp:</i> /	

U hebt het recht deze brochure te downloaden, te printen en digitaal te verspreiden. U hebt niet het recht deze aan te passen of voor commerciële doeleinden te gebruiken.

De meeste OVAM-publicaties kunt u raadplegen en/of downloaden op de OVAM-website:
<http://www.ovam.be>

* Prijswijzigingen voorbehouden.

INHOUD

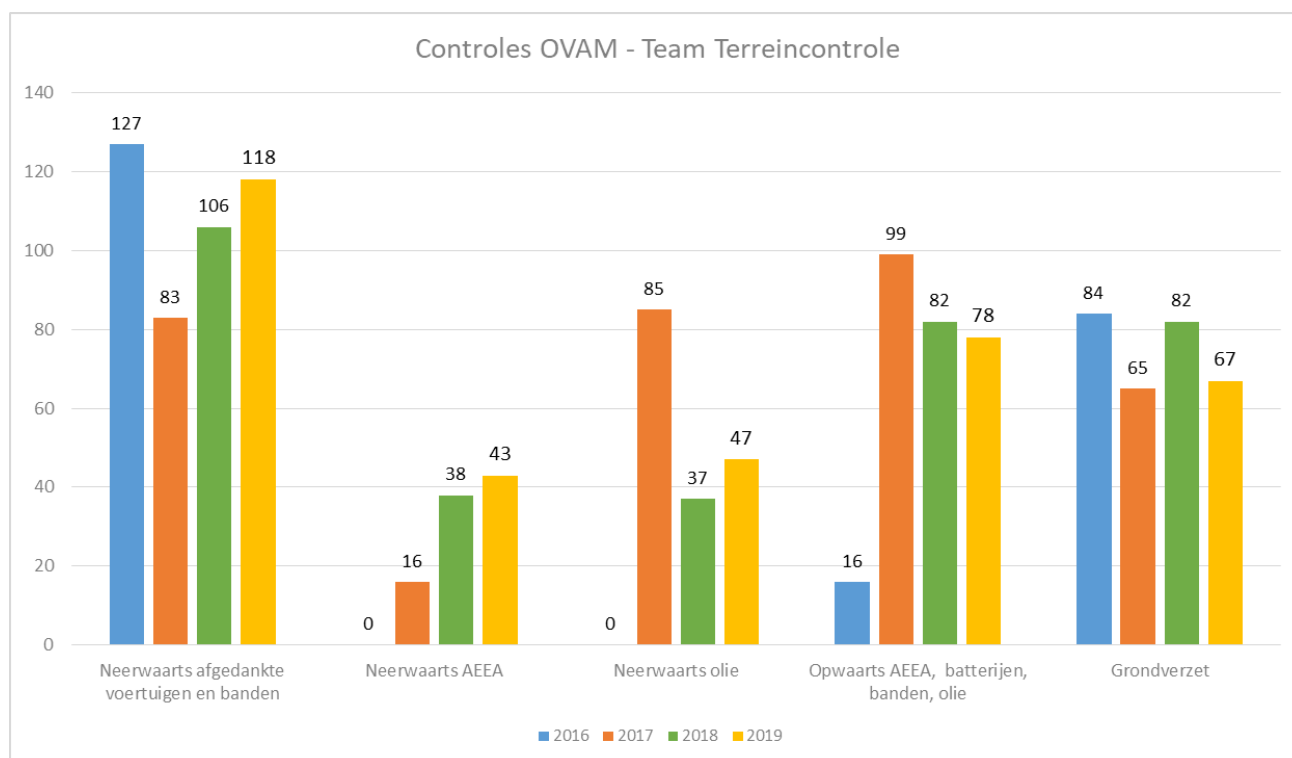
1	Inleiding	5
2	Afval	6
2.1	Neerwaartse controles	7
2.1.1	Afgedankte voertuigen	7
2.1.2	AEEA	8
2.1.3	Afvalolie	9
2.2	Opwaartse controles	10
2.2.1	AEEA en batterijen	10
2.2.2	Olie en banden	10
3	Bodem	11
4	Andere taken.....	12

1 INLEIDING

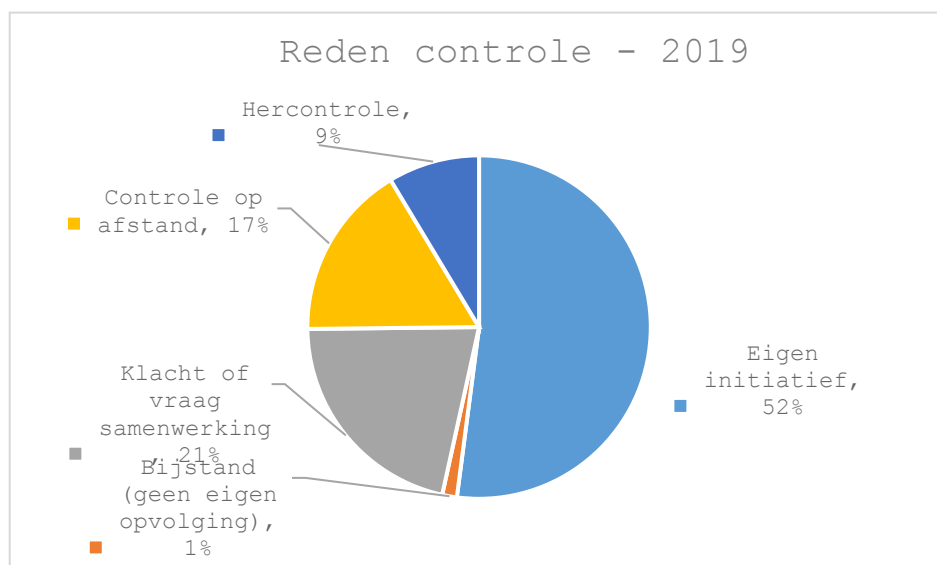
In dit rapport kan u meer lezen over de resultaten van de controles van het team terreincontrole van de OVAM in 2019. De OVAM heeft een aantal specifieke toezichtsbevoegheden. De belangrijkste zijn **controles** op de afvalstromen die onder een **uitgebreide producentenverantwoordelijkheid** vallen (zoals AEEA, batterijen en afgedankte voertuigen) en controles op **traceerbaarheid van bodemmateri len** (grondverzet). Het bepalen van de prioriteiten gebeurt steeds in overleg met de sector: Go4circle, Coberec en de beheersorganismen Febelauto, Recupel, Bebat, Valorlub, PV Cycle, Grondbank en Grondwijzer.

In 2019 zijn er in totaal **353 controles** uitgevoerd. Deze zijn verdeeld over een aantal sectoren. Het team terreincontrole voert geregeld gezamenlijke controles uit met lokale toezichthouders, de afdeling Handhaving en politiediensten.

Tijdens een controle wordt er uitgelegd hoe een bedrijf zich in regel kan stellen. Bedrijven die in overtreding zijn ontvangen eerst een aanmaningsbrief. In sommige gevallen kan dit lijden tot een proces-verbaal (PV, strafrechtelijk) of een verslag van vaststelling (VJV, administratief). In een beperkt aantal dossiers gebruikt het team terreincontrole ook het instrument van de bestuurlijke maatregel, met eventueel de oplegging van een dwangsom.

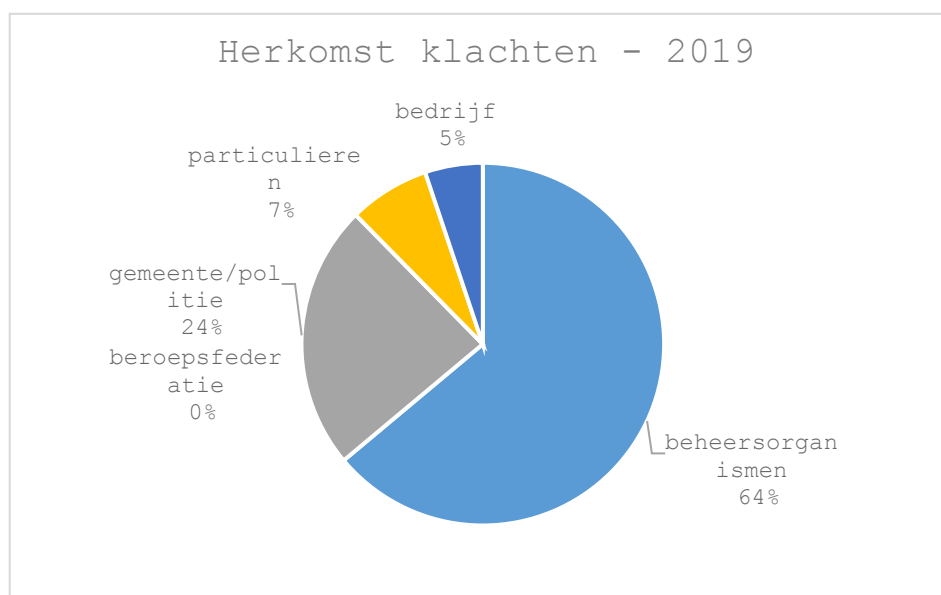

1.1 REDEN VOOR CONTROLE

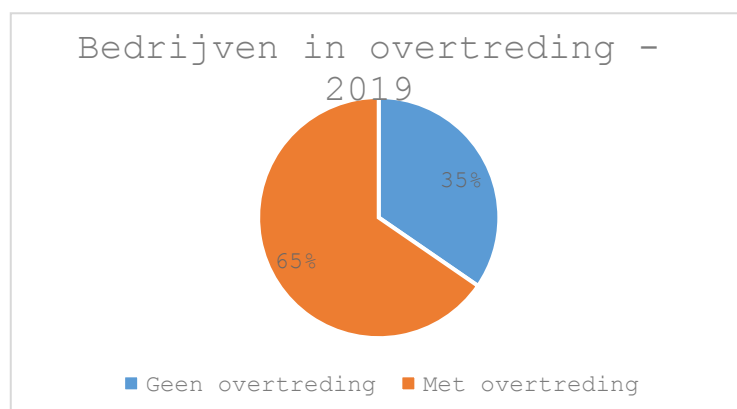
1.2 HERKOMST KLACHTEN

De meerderheid van de klachten bij het team terreincontrole van de OVAM zijn afkomstig van de beheersorganismen, voornamelijk Febelauto en Bebat. Daarnaast zijn er ook een groot aantal meldingen van particulieren, politiediensten of (lokale) overheden.

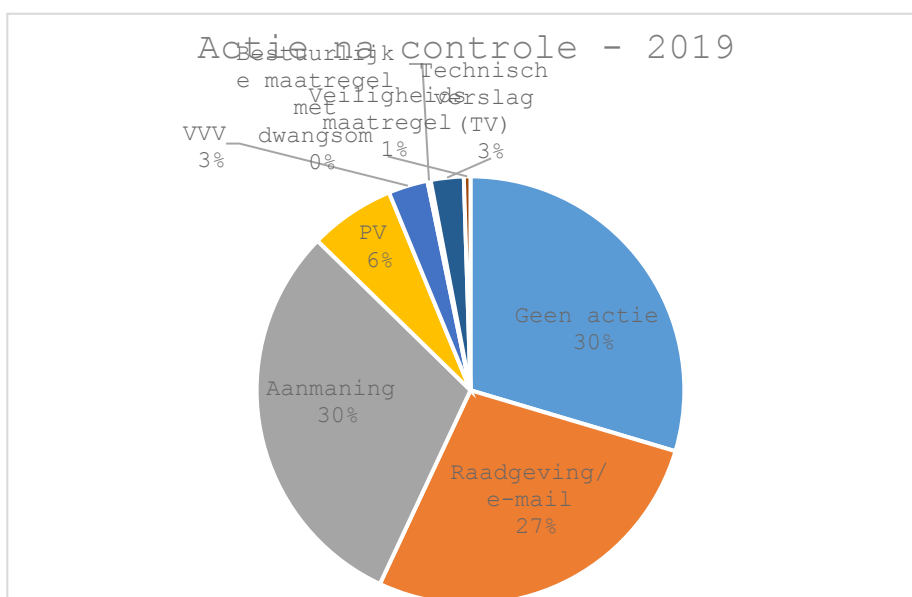
1.3 BEDRIJVEN IN OVERTREDING

Van alle gecontroleerde bedrijven was **65 % in overtreding**. Dit gaat van een administratieve overtreding (niet aangesloten bij een beheersorganisme, dus financieel niet bijdragen) tot een overtreding met een hogere milieu-impact zoals het stallen van een grote hoeveelheid afgedankte voertuigen op een onverharde ondergrond of het verbranden van afvalolie.

1.4 ACTIE NA CONTROLE

De OVAM werkt via een trapsgewijze aanpak. De bedoeling is om eerst te informeren en pas maatregelen te nemen bij zwaardere of herhaaldelijke overtredingen of wanneer men weigert om zich in regel te stellen.

2 AFVAL

De uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (aanvaardingsplicht) maakt de producenten, invoerders, tussenhandelaars en eindverkopers verantwoordelijk voor de producten die ze op de Vlaamse markt brengen, tot in de afvalfase. Om hieraan te voldoen hebben de producenten beheersorganismen opgericht:

- **RECUPEL**: afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA);
- **PV CYCLE**: zonnepanelen;
- **BEBAT**: batterijen en accu's;
- **FEBELAUTO**: voertuigen en batterijen van elektrische wagens;
- **VALORLUB**: olie;
- **RECYTYRE**: banden.

2.1 NEERWAARTSE CONTROLES

Neerwaartse controles leggen de focus op de inzameling, verwerking en de afvoer van de afvalstoffen. Dit gebeurt voornamelijk bij garages en schroothandelaars. Specifiek gericht op afgedankte voertuigen, AEEA en afvalolie.

2.1.1 Afgedankte voertuigen

We hebben **114 controles** uitgevoerd, vooral **bij garages en schroothandelaars, soms ook bij particulieren**. Wanneer afgedankte voertuigen afgebroken worden voor onderdelen en de verkoop ervan moet het bedrijf een erkend centrum zijn of deze activiteit stopzetten. Deze erkenning als centrum voor depollutie, ontmanteling en vernietiging van afgedankte voertuigen wordt verleend door de OVAM.

In 2019 zijn er **18 erkende depollutiecentra gecontroleerd**. Hierbij is onder meer de onvolledige depollutie van afgedankte voertuigen en de niet correcte opslag vastgesteld.

Afgedankte voertuigen moeten verplicht afgevoerd worden naar een erkend centrum. En dit uiterlijk als de keuring meer dan 2 jaar is vervallen. Het jarenlang opslaan van afgedankte voertuigen is dus niet toegestaan. Bij veel garages is dit nog wel het geval. Door de controles worden er heel wat terreinen opgeruimd.

In 2019 zijn er bij 73 % van de gecontroleerde bedrijven één of meerdere overtredingen vastgesteld. Dit kan gaan van een beperkt aantal afgedankte voertuigen die er al te lang staan tot het illegaal depollueren en demonteren van afgedankte voertuigen zonder over een erkenning te beschikken.

2.1.2 AEEA

Deze controles focussen op de correcte inzameling en verwerking van AEEA (afgedankte elektrische en elektronische apparaten). De verwerking van AEEA moet op een specifieke manier gebeuren. Schadelijke onderdelen moeten eruit verwijderd worden. Verder moeten bedrijven ook rapporteren over de inzameling en verwerking.

Deze controles vonden vooral plaats bij 43 schroothandels. **Bij 60% van de gecontroleerde bedrijven zijn er overtredingen vastgesteld.** Er zijn grote verschillen naargelang de gecontroleerde schroothandels. Sommige bedrijven kunnen de aanwezigheid van AEEA in het schroot zo veel mogelijk beperken, bij andere is er weinig toezicht op het aangeleverde schroot en zit er relatief veel AEEA tussen het opgeslagen schroot. Hierbij bestaat het gevaar dat het AEEA dan verwerkt wordt als schroot en geen specifieke verwerking ondergaat of hierover gerapporteerd wordt.

2.1.3 Afvalolie

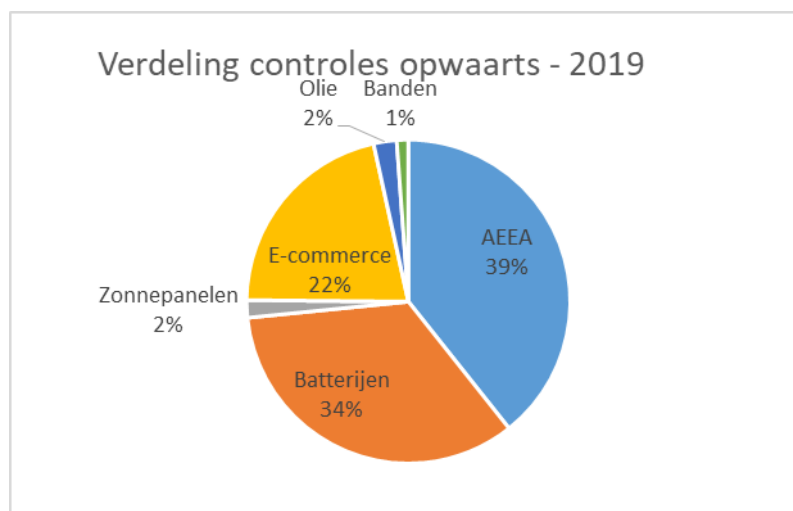
Bij deze controles wordt (bij garages) **nagegaan wat er met de ingezamelde afvalolie gebeurt**. Deze controleactie werd in 2017 opgestart omdat er vermoedens waren dat er terug meer afvalolie verbrand wordt dan vroeger omdat de inzamelcijfers daalden. Dit heeft een grote milieu-impact. **Bij 47 garages is dit nagegaan**. Het illegaal verbranden van afvalolie is in 2019 maar één keer met zekerheid vastgesteld. Het bewijzen dat er afvalolie is verbrand blijft moeilijk en soms is er enkel een vermoeden.

2.2 OPWAARTSE CONTROLES

De controles zijn vooral **gericht op het opsporen van free riders**. Dit zijn bedrijven die niet zijn aangesloten bij een beheersorganisme. In de meeste gevallen is er een milieubijdrage op de producten van kracht en moet dit door de invoerder aangegeven worden bij het beheersorganisme. Dit zijn vooral administratieve controles, voor het grootste deel vanop afstand.

E-commerce

Buitenlandse internetshops die rechtstreeks aan (particuliere) gebruikers verkopen dienen eveneens aan te sluiten bij een beheersorganisme. Deze controles werden als prioritair aangegeven door de sector omdat internetverkoop steeds belangrijker wordt en niet aangesloten bedrijven een concurrentieel voordeel hebben op bedrijven die wel aangesloten zijn.

2.2.1 AEEA en batterijen

In 2019 zijn er in totaal 72 bedrijven gecontroleerd. **In totaal is bij 82% van de gecontroleerde bedrijven een overtreding vastgesteld.** De meeste van deze bedrijven zijn doorgegeven als tip door een beheersorganisme, waardoor er al een vermoeden was dat de bedrijven niet in regel waren. De beheersorganismen informeren deze bedrijven op voorhand al over hun wettelijke verplichtingen, vandaar dat het aantal overtredingen ook relatief hoog liggen.

2.2.2 Olie en banden

In 2019 werd er lage prioriteit gegeven aan deze afvalstromen, waardoor er maar een heel beperkt aantal controles uitgevoerd zijn.

3 BODEM

Het team terreincontrole richt zich wat betreft bodem vooral op de **traceerbaarheid van bodemmaterialen**. De regeling rond het **grondverzet** wordt grotendeels buiten de OVAM georganiseerd. De erkende bodembeheer-organisaties **Grondbank** en **Grondwijzer** hebben beiden een eigen controle- en beheerssysteem. De handhaving richt zich op het opsporen van free riders en het behandelen van meldingen en klachten over grondverzet.

In 2019 zijn er **67 controles** uitgevoerd bij grondwerkers of locaties waar grond opgeslagen was. **In totaal is bij 49 % van de gecontroleerde bedrijven een overtreding vastgesteld.**

Tijdens een controle bij een TOP (tussentijdse opslagplaats) gaan we na of het bedrijf de traceerbaarheidsprocedures van het grondverzet volgt. De aanwezige partijen worden bekeken en de bijhorende documenten opgevraagd en bestudeerd. Ook klachten van particulieren, politiediensten en lokale besturen komen aan bod. Indien nodig wordt er ter plaatse gegaan om de situatie te bekijken.

4 ANDERE TAKEN

Het team terreincontrole voert naast controles ook nog een aantal andere taken uit:

- Beheren mailbox handhaving@ovam.be
In 2019 zijn er 4000 binnenkomende mails behandeld. Dit zijn onder meer vragen van lokale toezichthouders en andere inspectiediensten, klachten en informatievragen;
- Ondersteuning interne en externe toezichthouders;
- Geven van opleidingen aan lokale toezichthouders ;
- Beleid handhaving;
- Opvolgen vergaderingen VHRM (Vlaamse Hoge Raad voor Milieuhandhaving), politienetwerk, werkgroep handhaving.

Interessante links:

<https://ovam.be/terreincontrole>

<https://ovam.be/gebruik-van-bodemmaterialen-grondverzet>

<https://ovam.be/uitgebreide-producentenverantwoordelijkheid-upv>

<https://www.ovam.be/garage-carrosserie>

<https://ovam.be/afval-materialen/specifieke-afvalstromen-materiaalkringlopen/voertuigen-olie-banden-autobatterijen>

<https://ovam.be/afval-materialen/specifieke-afvalstromen-materiaalkringlopen/aeaa>